

OFICJALNY PORTAL
GMINY BRZESKO

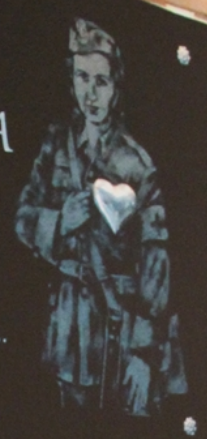

Data publikacji: 05.03.2020

"Niezlomna, Wyklęta, Przywrócona Pamięci. Danuta Siedzikówna „INKA” 1928-1946”.

PRZYWRACANIE PAMIĘCI

patron szkoły
DANUTA SIEDZIKÓWNA
 ps. „Inka”
 3 IX 1928 - 28 VIII 1946
 Sanitariuszka V Wilenskiej Brygady AK
 Powiedzcie mojej babci,
 że zachowałam się jak trzeba...

Danuta Siedzikówna „Inka”

Danuta Siedzikówna „Inka”
(1928-1946)

SZKOŁY IM. DANUTY SIEDZIKÓWNEJ

- Szkoła Podstawowa w Podcach Gimnazjum nr 2 w Odrzeźnie
- Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego w Kelcach Zespół Szkół Handlowych, Technikum nr 1 w Sopocie Gimnazjum nr 1 w Białym
- Szkoła Podstawowa w Walewie Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Czarnem

POMNIKI I TABLICE POSWIECONE DANUCE SIEDZIKÓWNEJ

- Pomnik przy Katolickim Zespole Edukacyjnym imienia księdza Piotra Skargi na Warszawskiej Wólce
- Tablica Pamiątkowa w Bazylice Mariackiej w Gdańsku
- Pomnik w Parku im. Sanitariuszki Inki w Sopocie
- Pomnik przy Kościele Parafialnym w Nowej
- Symboliczny Grób na Cmentarzu Głównym w Gdańsku
- Pomnik w Parku im. dr. H. Jordana w Kołobrzegu
- Pomnik w Krzeszycach na Placu Danuty Siedzikówny ps. „Inka”
- Pomnik na gdańskiej Oruni przy kościele św. Józefa Boska
- Tablica na domu przy ul. Włodawskiego 7 w Gdańsku

Publikacje IPN poświęcone „Inka” (OŚPIW IPN Gdańsk)

Po upadku komunizmu w Polsce wiele środowisk patriotycznych przystąpiło do walki o przywrócenie Danucie Siedzikównie doczekałego imienia. Celem tych działań było pokazanie prawdziwego oblicza „Inki”, która swoje życie poświęciła walce o Polskę „wojną i czystą jak tę”.

Również organy państwa polskiego włączyły się w odkłamywanie historii i przywracanie bohaterkiej sanitariuszce należnej godności. W 1991 r. Sejm Województwa w Gdańsku unieważnił wyrok z sierpnia 1946 r. wydany w sprawie „Inki” przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Gdańsku. W uzasadnieniu napisano, że Danuta Siedzikówna działała na rzecz niepodległego bytu państwa polskiego. Wymiar sprawiedliwości nie poradził sobie jednak z ukaraniem jej oprawców. Przed sądem postawiono jedynie prokuratora z 1946 r. Wacława Krzyżanowskiego. Został on uniewinniony, bo nie potrafiono ustalić jego roli w procesie „Inki”. Pozostali oprawcy uniknęli odpowiedzialności.

Momentem przełomowym w procesie przywracania pamięci o legendarnej sanitariuszce było ustanowienie w 2011 r. Narodowego Dnia Pamięci „Żołnierzy Wyklętych” obchodzonego corocznie 1 marca. Jej imię zaczęło się pojawiać w przestrzeni publicznej w nazwach ulic, parków i skwerów. Obecnie Danuta Siedzikówna jest patronką ośmiu szkół w Polsce (stan na 30 czerwca 2016 r.). W wielu miejscowościach stawia się jej pomniki. Postać „Inki” na trwałe wpisała się także w kulturę masową, a jej życie stało się inspiracją dla wielu artystów. Twierdzi Danuta Siedzikówna trafiła na ko-szulki i przypinki, powstały spektakle („Inka” 1946. Ja jedna zginę), utwory muzyczne (album Panny Wyklęta, twórczość repertu Teatru Polkowickiego) oraz film dokumentalny (Inka. Zachowałam się, jak trzeba). Niezłomna sanitariuszka wroćka na należne jej miejsce w narodowej pamięci.

Tablica w Zespole Szkół w Czarnem, obok tablicy pamiątkowej poświęconej Danucie Siedzikównie. Czarny, 17 czerwca 2016 r.
 Jol. Andrzejewski

WYDOBYĆ Z ZAPOMNIENIA

Po raz drugi stał się bohaterem wojny Danuta Siedzikówna. W 1946 r. została uniewinniona przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Gdańsku. W uzasadnieniu napisano, że Danuta Siedzikówna działała na rzecz niepodległego bytu państwa polskiego. Wymiar sprawiedliwości nie poradził sobie jednak z ukaraniem jej oprawców. Przed sądem postawiono jedynie prokuratora z 1946 r. Wacława Krzyżanowskiego. Został on uniewinniony, bo nie potrafiono ustalić jego roli w procesie „Inki”. Pozostali oprawcy uniknęli odpowiedzialności.

W 2011 r. ustanowiono Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”. Jej imię zaczęło się pojawiać w przestrzeni publicznej w nazwach ulic, parków i skwerów. Obecnie Danuta Siedzikówna jest patronką ośmiu szkół w Polsce (stan na 30 czerwca 2016 r.). W wielu miejscowościach stawia się jej pomniki. Postać „Inki” na trwałe wpisała się także w kulturę masową, a jej życie stało się inspiracją dla wielu artystów. Twierdzi Danuta Siedzikówna trafiła na ko-szulki i przypinki, powstały spektakle („Inka” 1946. Ja jedna zginę), utwory muzyczne (album Panny Wyklęta, twórczość repertu Teatru Polkowickiego) oraz film dokumentalny (Inka. Zachowałam się, jak trzeba). Niezłomna sanitariuszka wroćka na należne jej miejsce w narodowej pamięci.

Salony i westybule brzeskiego RCK-B od wielu już lat są miejscem prezentacji muzycznych, prelekcji i wystaw poświęconych żołnierzom podziemia oraz historii walk z okupantem niemieckim i sowieckim. Kontynuując tę chlubną tradycję w minioną środę otwarta została przygotowana w porozumieniu z Biurem Edukacji Narodowej IPN oddział w Gdańsku wystawa zatytułowana „Niezlomna, Wyklęta, Przywrócona Pamięci. Danuta Siedzikówna „INKA” 1928-1946”. Gospodarzami środowego wernisażu byli burmistrz Brzeska Tomasz Latocha oraz radny Rady Miejskiej Piotr Duda. W otwarciu wystawy wzięli też udział radni miejscy, dyrektorki MOK i PiMBP, słuchacze Uniwersytetu III Wieku oraz młodzież brzeskich szkół. W trakcie uroczystości w uznaniu dla podejmowanych działań na rzecz kultywowania pamięci o żołnierzach Polskiego Państwa Podziemnego, walczących zarówno w latach II wojny światowej jak i tzw. II konspiracji, na wniosek zarządu brzeskiego kółka ŚZŻ AK Piotr Duda został uhonorowany Medalem Pamiątkowym Za Zasługi dla Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. Aktu dekoracji dokonał burmistrz Brzeska Tomasz Latocha.

Organizatorzy serdecznie zapraszają mieszkańców gminy, a w szczególności młodzież szkolną do zapoznania się z ekspozycją przybliżającą życiorys młodej kobiety, której losy spleły się z tragiczną historią Polski okresu II wojny światowej. Wierna ideałom i niezłomna do samego końca, potrafiła zachować się bohatersko, mimo że w momencie śmierci nie miała ukończonych 18 lat.

Źródło:

<https://www.brzesko.pl/aktualnosc/83940,niezlomna-wykleta-przywrocona-pamieci-danuta-siedzikowna-inka-1928-1946>

Data wydruku: 2026-06-21 14:42:44